

Fiskimaðurin fær bara molarnar

- Ávisir menn fortelja ogum, at ogur hava fingið heimastýrið aftur. Góðan morgun Føroyar, segði Martin Strøm, formaður í Meginfelag Útróðrarmanna m.a. í 1. mai røðu síni í Havn í gjár

Gott fundarfólk!

Í dag 1. mai er altjóða verkamannadagur, og ein tilkan dag kann ikki komast útan um at gera stóðuna upp. Hvussu hevur verkamaðurin og kvinnan tað, hvussu hevur føroyingurin tað, hvussu hava Føroyar tað.

Ein kann ikki koma útan um at umrøða ymsk samfelagsmál, ikki bara til at finna at, og mála alt kola-svart, men í eini roynd at verja áhugamálini hjá tí einstaka.

Í dag eru sattmálarnir gingnir út, og eitt er vist, at móttøðan verður stór við at krevja vinnun rættindi aftur. Teir næstu dagarnar fara ogur at hoyra útan áhald tað vælkenda lagið aftur, at tað toli vinnan og landsbúskapurin ikki. Hvat er galið føroyingar? Ogur vita øll, at eingin verkamaður ella kvinna kann forsyrgja eini familju og svara sinum skyldum bert við eini verkamannaløn í dag.

Nær koma ogur burtur úr hesum óskilinum, at tey sum kropsliga hava tað tyngsta og strævnasta arbeiðið hava tey vánaligastu livikörini. Onkur man siga, at tað er sjálvvalt, men hvussu hevði sæð út, um ongin vildi gera hetta arbeiði? Er tað rimiligt, at summi fólk í hesum landi innanfyr tað almenna fáa 2-3 verkamannalønir, og summi tryggjaðar lönir í 3 ár. Hetta er ein fiskivinnutjóð. Ein hevur hug at fara fram, at tað sær út sum ogur hava gloymt, at ogur enn bert hava havið og náttúruna at liva av, og at ogur ongantíð kunnu vita, hvat havið næsta ár gevur. Hava

ogur longu gloymt, at bert fyri faum árum síðani herjaðu ódnirnar yvir land okkara, ella tú fektst ikki at koka, um tú fort ein tur við snøri, og hvat var grundin? Jú, tann gamli veiðumaðurin sigur, at fòðin í sjónum var burtur, fuglurin fór, fiskurin fór og veiðumenn fóru við, so kunnu vismennir siga hvat teir vilja.

Gott fundarfólk! Ogur sleppa ikki úttanum í nærmastu framtíð at taka stóðu til, hvussu ogur fram yvir skulu liva í hesum landi, skulu útlendingar áleggja ogum, hvussu ogur skulu búleikast her, sum bert hava vitan um Føroyar frá eini lummabók, gott hjálptir av summum av ogara egnu. Ogur hoyra javnan og savnan grenið frá ávisum politikarum, at ogur skulu halda givnar avtalur við danir. Tað sær út til, at hvussu fólkíð hevur

tað, sum her býr, kemur í aðru røð. Menn fóru niður í fjór og søgdu, at ogur attu 2,7 milliardir til góðar, tað var so galið, at fólk trúði hesum, og hvat kostaði hesin rúkkutúrur hjá Agnes Louise, jú, 100 milliónir í láni, ella sagt uppá ein annan máta - komu heim, sum ongul í reyv.

Teir siga eisini, at nú gongur fram, nú sær betur út. Fólkíð, sum býr her er undirdykt av avgjöldum av alskyns slag. 500 milliónir til ALS um árið, alt meðan túsdntals tons av heimsins besta fiski fer ísaður av landinum. Var tað ikki betri, at latið í kr. í stuðli til skip, sum landa til føroysk virki, so fólkíð fekk arbeiði og vit forvunnu 5 kr. til landshúsarhaldið. Ávisir menn fortelja ogum, at ogur hava fingið heimastýrið aftur, góðan morgun Føroyar. Teir verða virdir sum

óargaligir skúladreingir av tí donsku stjórnini og embætismönnum. Tað siggja vit ferð eftir ferð. Dømini eru grellig. Bankamálið, kvotalógin, fiskavirking, alt ein planlógð kreditorloysn smoygd yvir høvðið á okkum. Ikki ein tanki um hvussu fólkíð skal liva her á landi. Í árhundraðir hava føroyingar barst ímóti hesi embætisstætt. Vágs býráð og Tórshavnar býráð hava reist minnisvarðar um slíkar menn, á Fløtum Friðu suðuri í Vági og her í Vágsbotni, til heiðurs fyri Nøls-oyar-Páll, lakup bónda í Toftum og Pet bónda á Gørðum í Porkeri. Um tað vita ogur øll, hvussu leikur for fram. Tað sama er galdandi í dag, har tað er tikið hvorkiatak á okkum føroyingar av donum, sum bert hava hugsað um egin áhugamála. Tað er sjón fyri søgn í hesum dögum, at ráðandi myndugleikar her á landi svinabinda smábátar við húki á bestu vartið, og forða monnum at vinna til livsins upphald er ein stór landaskomm. Stutt sagt er sannleikin tann, at ogur eru niðurbundnir av donum, so kunnu teir kalla tað heimastýri, um teir vilja. Og hvat hendir nú, jú hetta land hevur alt at siga í eini komandi oljivinnu. Eitt gigantreiðarið flytur føroyingar, sum eru tæstastumenn hjá reiðarum á supply skip, so teir kunnu brúka sum gislar, til at fremja áhugamála. Nei, lat teir ikki fáa loyvi at taka um reyvna á okkum einaferð enn.

Onkur fyrrverandi samfelagsræðsari frá áttatiárunum, sum hevði eina patent-loysn á øllum viðurskiftum í Føroyum tá, er nú komin uppá turt, tey síðstu stóru vísdomsordini frá hesum stjórnuskoti er, at avtaka allan stuðul til fiskivinnuna. Man sannleikin ikki vera, at vinnan hoknar undan tí almennu byrðuni, sum bert veksur og veksur. Hvi er fiskaprisurin so lægur her á landi, ein miðalpris uppá 6 kr. kg. Hartil tú kann sigla 14 tímar til Skotland, har tú fært tridupulta, man grundin ikki vera tann, at røvararnir allir vilja hava tað størsta stykkið av kókum fyrst. Molarnir, sum eltið eru, fær fiskimaðurin. Tað síðsta nyttiga er, at skrivstovuvinnan skal hava 10-20 milliónir afturat. Eg meini tað. Nu eitur tað ikki bara stjórnar lundur, nei fin spjoldur, sum forstjóri og aðalstjóri. Nær hava ogur fingið nøkk, er tað ikki uppá

Copycat

Danska dagblaðið BT gevur amerikanska filminum »Copycat« goð orð á vegnum, aftan á at filmummælarnir Palle Schmidt hevur sitið og hugi eftir honum. »Filmurin er sera spennandi og nervernar verða spentar ein keðir seg ikki eitt sekund,« skrivur BT.

Í kvøld, Dyrabíðjudagskvøld, frumsýnir Havnar Bio filmin. Filmurin snýr seg um ein hópráðsmann, ið er fullkomiliga svakur og ísakaldr. Ómaná hetta, so er hann ein teldusnillingur og hann er sera dugnaligur at sníkja seg inná teldurnar hjá teimum, sum hann hevur í hyggju at drepa.

Hóvuds persónurin í filminum er hópráðsmaðurin, men hann stendur ikki fremst. Filmurin snýr seg eina mest um kriminalsálarfrøðingin Helen Hudson, ið er serfrøðingur júst í hópráðsmonnum. Tá hon hevur hildið sín seinasta fyrllestur, kemur hon á listan hjá hópráðsmanninum.

Nýggi drápsmaðurin kopierar alt sum hópráðsmenn hava gjørt frammanundan honum og hann er eitt fet frammanfyri politíð alla tíðina. Aðrenn gatan er loyst og fólkatalið fallið munandi.

tíðina at rudda í hási jungluni. Hava hesir menn gloymt, at tað bert eru 2-3000 fiskimenn, sum draga virðini heim. Føroya Banka vilja summir hava - helst beinanvegin, nú hann er byrjaður at kasta pening av sær. Er tað spökilsir frá áttatiárunum, sum ganga aftur. Nei, latið bankan fáa frið, hann verður í dag vælrikin, og má vera eindomi í verðini, at ein tjóð er partaeigari av einum banka, tað manglar bert eitt millumnavn - Føroya Fólks Banki.

Eg skal ikki gera alt ov svart. Eitt eiga vit í hesum landi, eitt ótrúliga raskt og gott fólk, sum her býr. Føroyingurin hevur áður verið í svárlari kreppu, men við

Guds hjálp og arbeiðssemi hevur land og fólk fotad sær aftur. Tað sama er galdandi í dag, har hundratals av føroyingum eru í vinnu á landi og sjøgi í øðrum londum, har teir vinna góðan pening til síni kærri, landi og fólk at gagna. Hesi somu menn, sum leita sær útanlanda í vinnu, eru eisini okkara bestu umboðsmenn fyrri land okkara. Jeg vil enda hesa røðu við ynski um, at hann sum ræður yvir okkum, má laga tað so, at fiskurin áhaldandi verður á okkara grunnum, og at vit rokja rikidomi við skynsemi, og at arbeiðið verður til allar hendur her á landi. Tað er einasta loysn burtur úr skuld og trupulleikum.

BRÚKIÐ BERT

BESTU TØÐINI

Eftir nógvar og drúgar taðingarroyndir kunnu vit bjóða bestu tðini til føroyskt jarðar- og urtagarðsbrúk. Tað verið seg

GRASTØÐ - EPLATØÐ - ella til onnur endamála

FÓÐUR

Kollafjørður
Bryggjan
Tlf. 21478

Tórshavn
Vegurin Langi
Tlf. 21300

OPIÐ

VÁRIÐ/
SUMMARÍÐ '96

Kollafjørður

Mánadag-friggjadag
kl. 8.00-12.00
kl. 13.00-17.30
Leygardag
kl. 09.00-12.00

Havn

Mánadag-friggjadag
kl. 8.00-17.30
Leygardag
kl. 11.00-13.00